

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Főter. Ide vagy a főmunkatárs ezimére intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegteleu levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza

Az előfizetés díja:

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyedévre 2 korona

Tanulóknak egész évre 4 kor
fél évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadóhivatal
illető előfizetés, hirdet-
mény, nyiltér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás
után 60 fillér.

Nyiltér:

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Az ördög bibliája.

Sok mindenféle kórság gyötri ezt a mi civilizált korunkat, melyek ragályos betegséggé fejlődve, — számtalan eset bizonyítja — a megvetés, megaláztatás sötét örvényébe sodorják kiszemelt áldozataikat.

Ha végig tekintünk zibongó társadalmi életünkön, látva ennek külső képét, majdnem hihetetlennek tűnik fel azon szomorú valóság: hogy a társadalmi élet sinlődik, hogy egy sorvasztó betegség rágódik testén. Az első szemlélet benyomásának tulajdonítható a külső képből kifejtett ítélet, de a ki tovább megy s nem elégszik meg a látszattal és az okozóban keresi az okokat, befogja hát, megtalálja a sok közül az egy betegségnél is, melyről beszélni akarunk, valódi kútforrását.

Ábrándok, illúziók ringatják az embert, a bölcsőtől kezdve, az örökre álmódás honáig. Magas, sokszor elérhetetlen vágyak virasztanak a szülei kebelben a drága gyermek felett, ki hogyha felserdülve, az élet viharzó tengerére lép, látja be sokszor csalódott helyzetét — s a ferde nevelés irányát a szülei.

Ezen illúziók, ezen üres ábrándképek adják a legtöbb ember kezébe először a kártyát s teremtik meg keblükben a nyereszkedési vágy reményét. Ezen illúziók hitetik el, hogy ha ma nem, holnapután biztosan kétszerezve nyeri vissza az összeget, mit elveszített.

Legnagyobb áldozatja az ördög eme harminckét levelű bibliájának az, ki midőn elcsábitva egyik vagy másiknak a szerencsésjétől, a kártyázó-asztal mellett első ízben is nyer. Olyan-nak lehet az ebből kifolyó örömet festeni, mint a vak előtt az álmában földerült világosságot, azzal a különbséggel, hogy a vak fölébred, tudatát érzi szomorú valójának, míg a kártyás be nem látja ezt, tovább megy, vakul követve a szerencse ámitó szózatát, a mely, ha egyszer a kártyázó-asztal mellé lebilincselte, örökre megerősíti

szívében a titkos vágyat, örökre és annyira, hogy emberiességének önkormányzójára, a lélekre sem lesz képes hallgatni.

Ha egy futó pillantást vetünk a társadalmi életbe, nem egy emberre lehetne ujjal mutatni — talán nálunk is? — Ki szívét lelkét s ezekkel együtt családjá boldogságát silányította tönkre a kártya-asztal mellett! Nem egyre olyanra, kik meg nem gondolva a következményeket, utolsó garasukat képesek egy „blatt“-ra föltenni! Nem egyre olyanra, kik a kártyázás jóhiszeműségébe elmerülve, a tönk szélére jutottak!

Azt tartják a legnagyobb kártyások, hogy leírhatlan azon kéj, mi testük egész valóját leköti kártyázás közben. Igaz lehet s talán ennek tulajdonítható az, hogy nap-nap mellett szaporodnak a kártyázó-asztal hősei s talán innen magyarázható ki a statisztikai adatok alapján azon keserű igazság, mely szerint száz közül alig néhány képes visszatérni azon helyre, melyet könnyelműen hagyott el, a megelégedés édes nyugovó helyére, s miről letért az erény útjára, mely csak egyedül képes boldogítani; s minden szépet és nemeset megteremtteni.

Képeket mutathatunk be a kártya-asztal mellől, képeket, melyekről látásától borzalommal fordulna el még az is, kit a szerencse léptenyomon követ az ördögi mesterség üzésénél még a jelenben. Illusztrált példákat hozhatnánk fel, melynek látására iszonyat töltene be még annak is a szívét, kinek mindene a kártya, kinek létkérdéséhez egy ballépés fűződik, melyet ha elkövet, meghalt a társadalomra.

Tudja ezt ki-ki s ha mégis lennének olyanok, kik kételkedni mernek abban, hogy a kártyajáték hátrányos, hogy ez megöli a lelket, el-tompulttá teszi az elmét, szolgáljon például azon számtalanszor fel-fel ujjuló tragédia, mely a kártyásoknak kétségbeesett helyzetükben, a pisztolyt juttatja osztályrészül.

Legtöbbje a kártyásoknak, a legbecsületesebb embernek képzeli magát s csak akkor veszi észre,

hogy nem az, midőn elhagyatva a szerencsétől, hamisan kezd játszani és azon meleg, mely a képzelt becsületnek kicsinyke szikráját élesztette még kebelében elhamvadni látszik s talán örökre akkor, midőn hamis játékán rajta vesz!

Az ily emberek szemetei lesznek a társadalomnak, meghalnak családjaikra nézve, s melyet saját becsülettel elvesztésével, legalább is egy időre megvetéssel sujt a közvélemény.

De még ha valakit ez a méltán megérdemelt sors nem érne is, kérdezhetjük: hogyan alhatik az olyan ember, kit — elnyerve partnerje pénzét, melyért talán honmaradt árvák könyei hullanak, — a nyereszkedési vágy vezérrel a kártya-asztal mellett Avagy mily lelkülete lehet az oly egyének, ki nem átalja zsebre vágni a piszkos bankot, min ellenfelének véres verejtékei gyöngyöznek? . . . Bizony, bizony nagy lelki nyugalom s még nagyobb önmegtagadása az emberies érzületnek kívántatik ehez; melyet, ha be tudnak látni a kártya-asztal hősei, majdnem hihetetlennek tűnik fel, hogy ebből kifolyólag nem tudnak visszaborzadni a fejökre kiállt kesergő árvák s elhanyagolt feleségek keserű szózatától!

Hja, ennek is meg van az oka! Nem fogékonyabbé a jó iránt, a bűn feneketlen örvényébe sodortak szívei. Nem ismernek azok többé könyörületet, nem irgalmat; nem képesek azok többé a jó gyakorlására s annál inkább a nemes ezélok iránti lelkesülésre; egy vágy vezérli őket, a pénz iránti vágy; egy gonosz érzelem tölti be lelkük egész valóját: barátjuknak boldogságán, az önmagukét megállapítani.

Ha vesszük, mennyivel többet érne ennél, mennyivel magasztosabb lenne, ha egyszer életünkben bár, a közjó oltárára áldoznók a véletlen szerencsére bizott pénzösszegüknek ezredrészét; mennyivel boldogítóbb lenne azon tudat, mit ez által elnyerve, kiérdemelhetnének embertársaiktól. Mennyivel kedvesebb lenne az általuk megvetett családi kör! Mennyivel! . . .

Ha elgondolnák ezt a kártyázó urak, s ma-

T Á R C Z A.

Szöke Panna lánya.

I.

Esküvőre készül szöke Panna lánya,
Fehér koszorúját rátették hajára;
Czifra a ruhája — — halovány a képe,
Néma bú lopódzott fiatal szívébe.

Mint fehér lilium, bús fejt lehajtja.
Erthetetlen szókat susog gyenge ajka,
Nem tudja, lelkének nyugtot hol találjon:
Virágos mezőn-e, vagy kietlon tájon? . . .

Ki lát a szerelem bűvös édenében
Tündér szép királynőt sírni keservében?
Vagy ki hallhatott bút pacsirta dalába,
Mikor fön a légben párját megtalálta?

Hej, te Panna lánya, falu szép tündére!
Mért borult a lelked sötét éj leplébe?
Látod, a vendégek mily nagyon szeretnek,
Örömlükben érted tánczra szállnak, kelnek.

Jó lakodalmas nép csak tovább is járja;
Halovány leányka lép most a szobába.
Fordul a menyasszony s int titkon feléje,
Aztán észrevétlen tova tűnik véle.

„Boresa, édes Boresám, beteg az én lelkem,
Oh, hogy sötét sírom eddig föl nem lettem!
Menyasszonya vagyok egy deli legénynek,
Hajh, de „más“ a kincse esapodár szívének! . . .

„Panna asszony lánya, az egekre kérem,
Ne rójjá fel bűnül, a mit mondok — nekem.
Völegénye otthon*, „szilaj-duhaj“ módra,
Régi kedvesével esókot cserél esókra.“

*) Aradmegyében az a szokás divik, hogy a völegény esketés előtt nincs jelen a leányos háznál; csak este felé érkezik oda, mikor is, érzékeny bucsu ntán, magával viszi menyasszonyát.

Hallgat a menyasszony, dobog szíve tája;
Szorítja a mellét czifra szép ruhája.
Reszket barna fürtjén fehér koszorúja,
Hogyha megériint olykor göresös ujja.

„Boresa, édes Boresám, az egekre kérem,
Ne rójjá fel bűnül, amit mondtál nekem.
Anyám szeszélyének vagyok áldozatja
„Oh, nézz le az égből, irgalomnak atyja! . . .“

Tulipános láda tele hozományyal!
Ki gondolna most a menyasszony bajával?
Peneg a sarkantyú, úgy lobog a pártá!
Azt a régi esárdást öreg, ifju járja.

Járja, egyre járja, a paplakig járja, —
Hol a szép menyasszonyt a völegény várja.
Elhal a zeneszó ködös messzeségbe . . .
Azután betérnek templom belsejébe.

Kilép a völegény és az Ur szolgálja,
Lép a menyasszony is, de megbotlik lába.
Fehér koszorúja lecsik fejről
„Oh, irgalmas Isten, tekints le az égből! . . .“

Esküszik az új pár, hangja rezg a légbé,
Panna leányának kim nyílal szívébe — —
Majd a lelkipásztor áldást kér reájuk . . .
„Oh, irgalom atyja, hallgasd meg imájuk!“

II.

Csöndes, holdvilágos téli éjszakában,
Hegedűző hall'szik lakodalmas házban.
Lakodalmas házban vígak a vendégek,
Tánczolnak, dalolnak, lányok, ifjak, vének.

Mint kora tavaszszal a mező virága,
Oly kedves, olyan szép Panna asszony lánya!
Mint hajnali harmat rózsza kehelyében,
Ugy esillog a könyesepp fekete szemében.

Ki tudja, ki sejtí, hogyan lesz a harmat,
A sötét szemekbe könyeket mi adhat?

Azt a hajnal sirja rózsza kehelyébe,
Ezt a bú sajtolja leányok szemébe . . .

Tulipános láda tele ékességgel!
Ki gondolna most a leányok könyével?
Víg a völegény is, piros az orcája,
Szöke Panna lánya úgy illik hozzája! . . .

„Drága menyasszonyom, szívem éke, gyöngye!
Jösz te ide hozzám, jösz te az öleembe.
Te vagy életemnek legszebbik virága,
Lángoló szerelmem hadd esókolom rája!“

„Hagyj pihenni békén, szívem völegénye!
Arczom éke, bája, esókodtól leégne.
Sötét búnak árnya fűdi esküvődet . . .
Vissza sóhajtod még régi szeretődöt!“

Tovább is beszélne, de elakad hangja,
Völegény esókjától összeszorul ajka —
Jaj, ebben a csókban, nem volt kéj, igézet,
Nem a szívből jött ez, nem is rejtett mézet! — —

Éj van a faluban, kong a toronyóra;
Összegyül a násznép a végbucsu szóra.
Csengős-bongós szárra felteszik a „ládát“,
S elviszik hazulról Panna asszony lányát.

III.

Szerény kis lakoecska, ott az utca végen,
Hóféhére van most bemeszelve szépen;
Keskeny ablaka is ki van világítva,
Az ifju házaspárt esóbítgatja, hívja.

Lombtalan akácok és kopár fenyőfák,
A halvány menyasszonyt oly búsan fogadják.
Szomorú fűz ága lehajlik eléje,
Mint ha nehézet bánat borulna föléje.

Fehér házikónak van egy rózsatóje:
Nyalka völegénynek régi szeretője!
Czifra a ruhája, piros az orcája,
Völegény esókjának ott ég bibor lángja!

gokba szállva következtetést vonnának a kártya és ennek a következményei fölött, lehetetlen, hogy velünk ne értenének egyet akkor, a midőn azt mondjuk: hogy a valódi boldogság nem a kártya asztal mellett, hanem azon kívül a családi körben lakozik, hol egy gyermek szelid mosolygása többet ér — a világ összes kincsénél.

Gömör-Kishontvármegye alispánjától.

Hírdetmény.

A köztanácskozás tárgyát képező közügyek elintézése véget szükséges törvény és szabályrendeletileg megállapított rendes negyedévi vármegyei bizottsági közgyűlés határidejeül főispán ur ő méltóságával egyetértőleg a f. évi július hó 14-ik és szükség esetén 15-ik napjának délelőtt 9 órája Rimaszombatba, a vármegyei székházhoz tüzetelt ki.

Midőn erről a közönség értesítették és a vármegyei bizottság tisztelt tagjai, minél tömegesebb megjelenésre hivatalból tisztelettel felkéretnek, egyidejűleg köztudomásra hozzák, hogy ezen közgyűlés főbb tárgyait a vármegyei közgyűlés bizottság egyik választott tagjának leköszönése folytán megüresedett bizottsági helynek választás utján törvényszerű betöltése, roffli Borbély László bizottsági tag által a főrendiház reformálása és végleges rendezése tárgyában, már a múlt május havi rendkívüli közgyűlésben beadott és indokolt indítványának tárgyalása, valamint a tárgysorozatban részletesen felsorolandó és a törvény értelmében kihirdetendő közérdekű és fontos vármegyei ügyek elintézése és tárgyalása fogják képezni.

Rimaszombatban, 1893. június hó 20-án.

Bornemisza László, alispán.

A gyümölcsfák védelméről.

(Vége)

Hát a fiatal fák támaszköröiről mit mondjunk? Ennek helytelen alkalmazása sok esetben oka a fiatal fák elpusztulásának. Rendszerint olyan karokat szoktak alkalmazni, melyek a csemete derekának a közepéig érnek, már többszöri használaton mentek keresztül s félig-meddig el vannak revesedve s még egy évet sem tartva, birrothadnak és utójára még a fa tartja az eltört karocsonrot, a mi aztán csak a fa héjának van ártalmára, mennyiben rendszeren megsérti azt. Ugy látszik, hogy sokkal észszerűbb új fát ültetni, mint karótámaszhoz folyamodni. Külömben pedig tartsk szem előtt, hogy a fákat az első években nyesenünk kell a törzs erősítése és a korona szabályos alakítása czéljából, s akkor aztán mennél kevesebb szükség lesz karóra.

Ha aztán végül a fa annyira megerősödött, hogy karó nélkül is megél, akkor köszöntenek be az elől említett veszélyek. A ki csak időtöltésből ültet fákat, nem pedig gyümölcsészeti hajlam és szenvedélyből, attól nem lehet várni, hogy gyümölcsfáit ebben a korban is védelmezze, pedig hát a védelemre még ekkor is szükség van, és pedig első helyen a nyulak ellen, melyek a 12—15 emtr. átmérjű fák héját is lerágják.

A gyümölcsfák a nyulragás veszélyével bátrabban megbirkóznak, ha tél kezdetén az oly koronákat, melyek jövő évben kerülnek ojtás alá, a nélkülözhető gallyakat, ágakat és a már bejött koronák fattyuhajtásait és feleslegessé vált növédekeit, vagy a megritkítandó fákön visszasan álló, nyomorék, egymást keresztező és alá függő gallyakat levágjuk és a korona alatt hagyjuk. És, ha ezt nem eszupán egyes példányokkal, hanem mindeikkal tesszük s ezt a műveletet folytatjuk akkor is, mikor beáll a nagy hó s a hosszantartó tél, tapasztalni fogjuk tavasszal, hogy a nyul egyetlen fánkat sem rágta meg, mert ezen a módon adtunk neki valami táplálékot. E czikk írója kísérletet tett egy fiatal almafával, nem

kötözte be télre, de az alja környékére nyessedéket rakott, a melyeknek héja a következő tavasszal teljesen le lett rágva s úgy néztek ki, mint a lehajolt fű, de a gyümölcs fája érintetlen maradt. — A nyulaknak a gyümölcsösökbe való behatolását is az által lehet megakadályozni, ha t. i. a kerteken kívül itt-ott ilyen nyessedékeket szórunk el.

A megnőtt fák is, a melyekről már virágot és termést várunk, — nem lehetnek el kellő védelem nélkül. Hány gyümölcskedvelő egyének meghiusult már gazdag termésre való kilátása. A fák gazdagon virítottak tavasszal s mégis rövid idő múlva arról győződtek meg, hogy a virágok kocsánostól lehulltak, a levelek meglyukasztottak és különféle színű hernyók boesátkoztak alá, hosszú fonálszálakon a fákról; majd ismét később úgy néztek ki a fák, mintha tűzelték volna alattok.

Panaszkodnak aztán, hogy megint nem lesz gyümölcs, hogy sok a beteg és pusztulásnak indult gyümölcsfa, s a hibát mindig egybűt keresik, de magok-ban soha. — Hallottak már a hernyólépről, de még nem bírák elhatározni magukat, hogy azzal ellássák gyümölcsösüket s néhány fillérrel elejét vegyék a hernyópusztításnak. Egyik nem vár semmi jót az enyves átkötéstől, a másiknak nincs ideje az ezzel való pepecseléshez, a harmadik pedig azt mondja, hogy ha csak ő köti be a fákat enyvel, a szomszédok pedig nem, mit sem ér el vele, azonban mindezen ellenvetések hamisak és alapnélküliek. A gyümölcsfa, főleg pedig az alma legfőbb ellenége az őszi, tavaszi, éjjeli pillangó. A szártalan nőstény már októberben jelentkezik s felkuszik a törzsön. Ha aztán a fa hernyó-léppel, vagy hernyóvéddel van ellátva, meg lesz akadályozva a tovább haladásban, oda tapad és elpusztul. A him, egy kis, de kifejtett pillangó, repked és keresi a nőstényt és aztán végül ez is oda ragad a hernyó-léphez. E czikkírója megfigyelte ezeket a lépkötőket és úgy tapasztalta, hogy a felkötés után harmadnap múlva 14 nőstény és 20 him volt a léphez tapadva. Tegyük fel, hogy ezek életben maradnak, és minden nőstény 100 tojást tojik. 1400 pusztító féregtől mentettük meg a termést. — A mit a tavaszi hernyó még meghagyott, azt aztán elpusztítja július és augusztban az alma-moly, úgy hogy a fák sokszor teljesen levél nélkül maradnak.

Mikor beköszön a gyümölcszedés ideje, akkor is sok kárt szoktunk a gyümölcsfában tenni. Az éretlen példányokat póznákkal verjük le s tiz-tizenkészer is hozzá ütünk egy-egy gyümölcshöz, miáltal annak a fának jövő terméséből 20—30 darabot pusztítunk el. Aztán meg szeges, patkós ezimával másznak a fákra, meg nem gondolva, hogy mennyire kárára van az a gyümölcsfának. Míg a fa gyümölcsöt tartja, addig még van benne nedv, a patkós, szeges eszima feltöri a fa héját, utána nehezen gyógyuló sebek támadnak, melyek kevés idő múlva a fenesedésnek adnak helyet. Aztán a famászák következtében sok ág le is török és sokan nem tudják kitalálni ennek az okát. Ha az az így kezelt, bántalmazott fa beszélni tudna, sok panaszt és szemrehányást tehetne gazdája ellen.

Es hogyan szoktuk megszabadítani a fákat a felesleges, vagy beteges és száraz gallyaktól. A vágás, vagy fűrészelés helyes, ezt a sokszor tenyérynai nagyságu sebet, vajmi kevés ember szokta bekenni, lekötni. Sőt még azt a fáradságot sem veszi magának, hogy a vágás helyét simára ynesné; úgy vágja és fűrészeli a fát, a hogy legkényelmesebb s utána lábnai hosszúságu csonkok maradnak a vágás helyén, vagy sokszor jó darabot lekoppasztanak a fa héjából, úgy, hogy az így támadt seb gyógyíthatatlanná lesz s utójára is okává lesz a fa elpusztulásának. Ha elgondolnók, hogy mennyi időt és fáradságot igényel a fa, míg termésbe jön, és hogy szakszerű kezelés mellett hány évtizedig hoz gyümölcsöt nekünk és maradékunknak, sokkal több gondot fordítanánk a gyümölcsfák védelme és ápolására.

Óhajtandó volna, ha a gyümölcsfák védelme czéljára kimerítő szabályzatot készítené valaki, de óhajtandó volna mindenekfelett, ha mindenki szem előtt tartaná azt az aranyabályt: őrizzék, ápoljátok a gyümölcsfákat! Ép oly értékes táplálékai azok a föld népének, mint a rozs és a tiszta buza.

„Ill. prakt. Blätt“ 1893-ik évi folyamából.

Ruszkai Gyula.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Lapunk mai számával az első félévet befejezván, felkérjük azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, hogy azt megújítani, s a kik hátralékban vannak hasonlólag kérjük, hogy hátralékukat mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

Káldy Gyula megérkezése. Káldy Gyula, az országos zeneiskola igazgató tanára tegnap érkezett városunkba, hogy országszerte nagy érdeklődést keltő történeti hangversenyt városunk miérett közönségének bemutassa. A kiváló zeneszerzőt mintegy 150 főre menő közönség várta a pályaudvaron. Dalárdánk tiszteletét és hódolatát kifejezendő, testületileg vett részt a fogadtatásnál. Valóban ki kell emelnünk azon kellemes meglepetést, mi az érkezettét érte akkor, midőn a perronra lépve, dalegyesületünk rázendítette jellegét, melynek elhangzása után a dalárda igazgatója: Dr. Veres Samu a dalárda igazgatója lépett a hirneves vendég elé, meleg és válogatott szavakban üdvözölve őt a dalegyesület s — mely az egyesületet fentartja — városunk nevében. Káldy társulatának férfi tagjaival, őszinte öröme és köszönetének nyilvánítása után, a dalegyesület tagjai közt foglalt helyet s annak zászlója alatt vonult be városunkba. Meg kell emlékeznünk e helyütt városunk derék főkapitánya: Badinyi Gyuláról is, ki a városi tanács részéről kiküldve, a legnagyobb előzékenységgel viseltetett városunk vendégei iránt, s ha érdemről lehet szó, az ő érdemének lehet tulajdonítani azt, ha vendégeink megelégedve távoznak városunkból. — A hangverseny igen fényesnek ígérkezik, mert lapunk zártakor már minden jegy elkelt. A hangverseny lefolyásáról, melynek műsorát már előzőleg közöltük — csak lapunk jövő számában adhatunk számot.

Érettségi vizsgálat. A rimaszombati e. prot. főgimnáziumban az érettségi vizsgálatok e hó 22—24-ik napjain folytak le. A kormányt dr. Schilling Lajos kolozsvári egyetemi tanár képviselte, a bizottság elnöke Terhes Pál helybeli ref. lelkész volt, az igazgató választmány tagjai közül Kubinyi Aladár jelent meg, mint bizottsági tag. A szóbeli vizsgálatra 26 ifju jelent meg, kik közül a harmadfélt napon át tartó vizsgálat után huszonegyen nyilvánították éretteknek. Általános jeles osztályzatot nyertek négyen, u. m. Bodor Dezső, Kovács László, Novák Béla és Zachar Gusztáv. A vizsgálat eredményével a kormány képviselője a legteljesebb mértékben meg volt elégedve s a tanári-kar eredménydus fardozásáról az elismerés meleg hangján emlékezett meg. — Az érettségit tett ifjak szombaton este a „Három Rózsa“ nagy termében fényesen sikerült táncszertély rendeztes a tanári nyugdíjintézet javára, melyen a kormánybiztos az egész tanári-kar s városurk intelligentiájának színe-java is megjelent. A négyeseket 50 pár táncolta.

Egy művész újabb sikere. A Wesselényi emléktábla pályaterveit Budapest fő- és székvaros képzőművészeti bizottsága f. hó 27-én bírálta meg, s bár a díjra egyik tervet sem találták érdemesnek, a legjobb pályamunka készítőinek Holló Barnabásnak és Ligeti Mór-nak 250—250 fit tiszteletdíjat adnak. Ugylátszik megyénk derék szülötte Holló Barna szépen halad és méltó büszkeségévé fog válni megyéjének.

Sikerült csoport-fénykép disziti néhány nap óta Lőkovic Lipót helybeli nagykereskedő kirakatát. Az idén végzett VIII-ik oszt. főgymn. tanulók kitűnően sikerült mellképei — közepén az igazgató Bodor István fényképpel — vannak közszemlére kitéve, s a n d r á s s y László jeles fényképészünk emez egyik mesterműve ugyancsak sok nézőt vonz a szép kirakat elé.

Rovancsolás a postán. Bene Róbert kir. tanácsos, posta és távirda igazgató és Mészáros Károly posta és távirda igazgatósági titkár Kassáról, a mult hét folyamán három napig időztek városunkban azon czélból, hogy a helybeli postán az ügykezelést felülvizsgálják. — Mint örömmel értesülünk, a legnagyobb megelégedésüket fejezték ki a szakszerű ügykezelés és a postai alkalmazottak példás ügybuzgalma felett.

Gyászbeset. Sulyos esapás érte id. Szomor Dezső kir. törvényszéki telekközyvevetőt, f. hó 27-én fia, Kálmán, ki évek óta segédkezett a Hamaliár-féle gyógytárban, hosszas szenvedés után elhunyt. A korán elköltözött esendes természetű és megnyerő modoru férfi volt. Hűt tetemeit általános részvét mellett tegnap kísérték ki az örökre almodás esendes otthonába. — Az elhalálózásról a család a következő gyászjelentést adta ki: „Id. Szomor Dezső és fia Dezső, valamint számos rokonaik nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelentik szeretett kedves fia, illetve testvére és jó rokonuk Szomor Kálmán okleveles gyógyszerésznek élete 38-ik évében, folyó évi június hó 27-én, délelőtt fél 11 órakor szívvelhűdésben történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai folyó évi június hó 28-án délután 4 órakor fog-nak az ágost, ev. egyház szertartásai szerint örök nyugalomra tetetni. — Rimaszombat, 1893. évi június 27. Aldás és béke az elhunyt hamvai felett!“

Orgona-avatás Vályban. A vályi ref. egyháznak Mednyánszky Sándorné (előbb Beélik Lászlóné) urnó egy igen szép orgonát ajándékozott, melyet az Ország Sándor és fia budapesti czég állított ki művészi dísszel 925 frtért. E dus ajándékot szentelték fel a vályi egyház híve-e hó 18-án, mikor is az egyháztagnok körébe a közel s távoli vidékről is szép számu vendégsereg gyülekezett, a szép ünnepélyben résztveendő. Az orgonát maga ifj. Ország Sándor zendítette meg az ur hajlékában először, s a 33-ik zsoltár intonációja mellett Simon István harmaczi ref. lelkész lépett a szószékre s ihletett ajakkal gyönyörű alkalmi imát mondott, majd Kupai Dénes vályi lelkész tartott szintén alkalmi vonatkozásu ünnepi beszédet. A magasztos ünnepély rendkívül mély hatással volt a nagyszámu hallgatóságra, mely a vallásos felbuzdulás tiszta lelkesedésével 540 frtot gyűjtött össze a templomi díszítés költségeire. A vályi és vidéki egyháztagnok nagyon megvannak elégedve díszes orgonájukkal s szives elismeréssel halmozták el ifj. Ország Sándort, a jeles mű készítő-mesterét.

Közgyűlés. A „katholikus olvasó kör“ tagjainak élénk érdeklődése mellett e hó 25-én tartotta rendes közgyűlést. Az elnöki beszámoló meghallgatása után az egyesület tisztviselőinek megválasztása, illetve megerősítése vette kezdetét; elnöknek: Hollósy József, jegyzőnek: Moravék Gábor, pénztárnoknak Burszky Sámuel, mind-hárman egyhangulag választottak meg. Az egylet ügyeit vezető választmányba szótöbbség után megválasztottak: Benkó János, Chászár Andor, Dullák Rezső, Gondkies Ferencz, Gregor Károly, Juraskó Jakab, Kalocsay Gyula, Klobány Antal, Knöpfler Viktor, ifj. Koreny Pál, Kovács Zsigmond, ifj. Lakatos István, dr. Löcherer Tamás, Molnár János, Molnár Lajos, Poliesek Rezső, Rábely Miklós, dr. Rárossy Gyula, Reizinger Sámuel, Sarinai Ignác, Simon Antal, Stolec Márton, Stolec Zsigmond, Szeverényi János, Sziogyártó István, Teleky János, Tomay Alajos, Uthy Antal, Zsigárdy Lajos, Zuffa Kálmán.

Csöd. Lovniczky József helybeli bejegyzett kereskedő önkéntes kérelmére a csöd kimondatván, üzlethelyisége bezárattott. A helybeli kir. törvényszék részéről csödbiztosul Medveczky Sándor törvényszéki bíró, tömeggondnokul Baloghi Endre, helyettesül dr. Strausz József rimaszombati ügyvédek nevezették ki. A követelések bejelentésének határidejeül f. évi szept. 9-ik napja, míg a felszólamlási tárgyalás határnapjául szept. 18. és a csödválasztmány megválasztására szept. 20-ika tüzetelt ki.

A rozsnyói tűzkárosultaknak az „Otthon“ írók és hírlapírók köre a fővárosban rendezett májusi ünnep jövedelméből 300 frtot adományozott.

Tűzoltó majális volt és már nem lesz Rimaszombatban, melynek közönsége csak addig tudta pártolni az egyesületet, míg új volt s azután hagyta nyugodtan — meghalni. Rozsnyó e tekintetben is kitesz magáért: élet-erős tűzoltó egyesületét fentartja s e hó 29-én rendezendő táncmulatságán egy szívvvel, lélekkel részt veszen.

Kutyaadó. Ilyen is lesz hát s a magyar ember véghetetlen öröme jövő hó elsején lép életbe. Nagy kár, hogy a kutya adóval egyszerre be nem hozták a macska adót is, mi ha szintén életbe lép, csak egyet várhat még a magyar: a levegő és a víz megadóztatását.

Fehér házikóban szépen muzsikálnak,
Leányok, legények vidám táncra szállnak.
Lehet gyönyörködni a sok tarka páron,
Hej, ily lakadalom nincs több a világon!

De, — mint szobott vadnak halálos hörgése,
Szivrázó sikoltás vegyül a zenébe;
Jajkiáltás tör ki a násznép szívéből . . .
„Oh, irgalmas Isten, tekints le az égből! . . .“

Szép fiatal legényt hoznak karonfogva,
Göndör fürtös fejét keblére horgasztja;
Szép deli legénynek sötét piros vére
Sűrű esepben ömlik patyolat ingére.

Sápadt arcú lányka imbolyog utána,
Koszoru van téve kúszalt hajzatára;
Merev a nézése . . . mosolyog az ajka . . .
Oh irgalmas Isten, könyörülj meg rajta!

Nehéz sóhaj tör fel lihegő kebléből
Miként hogyha jőne sötét temetőből.
Jaj, oh, jaj te néked, Szóke Panna lánya!
Nem jut fel az égbe a gyilkos imája! . . .

Remegő kezéből kihull vörös kése,
Ráborul jajongva férje holttestére;
Tülvilági hangon mormolja magában:
„Hogyha mást szeretél, hagyta! vón“ pártában!“ . . .

Az idő sok évet hantolt el azóta,
Rég feledve van már a szomorú nóta . . .
De az ismerősök Panna asszony lányát
Szerteszét bolyongni még maig is látják.

Csak mikor az alkony ráborul a tájra
Lopózik be titkon keskeny udvarába,
Bámul égre, földre . . . ugynevet az ajka . . .
Oh irgalmas Isten könyörülj meg rajta.

Paál Gyula.

Értesítés.

Fazekas-Zsaluzsány r. k. hitközség az újonnan építendő toronytető körüli **ács- és rézműves munkákra** pályázatot hirdet. A tervrajzok és föltételek a községi bíró házában megtekinthetők. Pályázni óhajtó ács- és rézműves mesterek fölhívattak, hogy kész költségvetéseiket ajánló bizonyítványaikkal együtt folyó **hó június 30-ig** alóírotthoz annál inkább beküldeni sziveskedjenek, mivel a későbbben beérkezettek figyelembe vételni nem fognak. 3—3

Fazekas-Zsaluzsányban, 1893. jun. 8-án.

Szlanina János, templomgondnok.

Árlejtési hirdetmény.

2351. sz. — Szab. Rimaszombat város községe által építendő

barak-kórház

kiadása vállalat útján határozatván, felhívattak mind azon építész és szakiparosok, kik annak felépítését elvállalni kívánják, hogy ez iránti 100 frt bánatpénzzel ellátott, az árlejtési feltételeknek megfelelően felszerelt írásbeli zárt ajánlataikat **folyó évi július hó 5-ik napjának déli 12 órájáig** a polgármesteri hivatalnál adják be.

Az építés alapjául elfogadott terv 1939 frt 68 krt kitevő részletes költségcszámítás, az árlejtési feltételek a hivatalos órák alatt a polgármesteri hivatalnál megtekinthetők.

Kelt szab Rimaszombat, r. t. város Tanácsának 1893. június hó 20-ikán tartott üléséből.

Szabó György, polgármester.

Gróf Serényi Béla

putnoki uradalmában a juhászat részbeni apasztása folytán eladóvá tételtek:

Ramboulette-Negretti keresztezésű:

279 darab öreg anya.	16 darab 1 éves kos.
149 " 1 éves.	4 " bárány kos.
118 " bárány.	6 " öreg ürü.
11 " öreg kos.	3 " 2 éves ürü.
7 " 2 éves kos.	120 " bárány ürü.

Bővebb felvilágosítást ad az uradalmi tisztartóság.

Gróf Serényi Béla putnoki uradalma.

Hirdetmény.

3205. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Marton János** ügyvéd, mint az aggtelki közbirtokosság megbízottjának kérelme folytán az aggtelki 6. sz. tjkben foglalt s az aggtelki közbirtokosok nevével álló 39/b. hrsz. vendéglő és 771. hrsz. szántóföldre a végrehajtási joghatállyal bíró önkéntes árverést 1234 frtban megállapított kiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1893. év szeptember 27-én délelőtt 10 órakor** Aggtelkek községben a bíró házához kitzűzött nyilvános árverésen elfognak adatni.

A venni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át vagyis 123 frt 40 krt készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 1. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban, 1893. évi június hó 4-én.

A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Vozáry, kir. törvénzéki bíró.

Beölt.

A legfinomabb fajú, befőzésre alkalmas, válogatott **spanyol megygyet és kajszin baraczkot**, csinosan fonott **5 kgr.** vessző kosarakban **1 frt 26 kr.** utánvétele mellett küld e hó végén

Hibján Sámuel utódai

3—3

Nyiregyházán.

FLEISCHER és TÁRSA

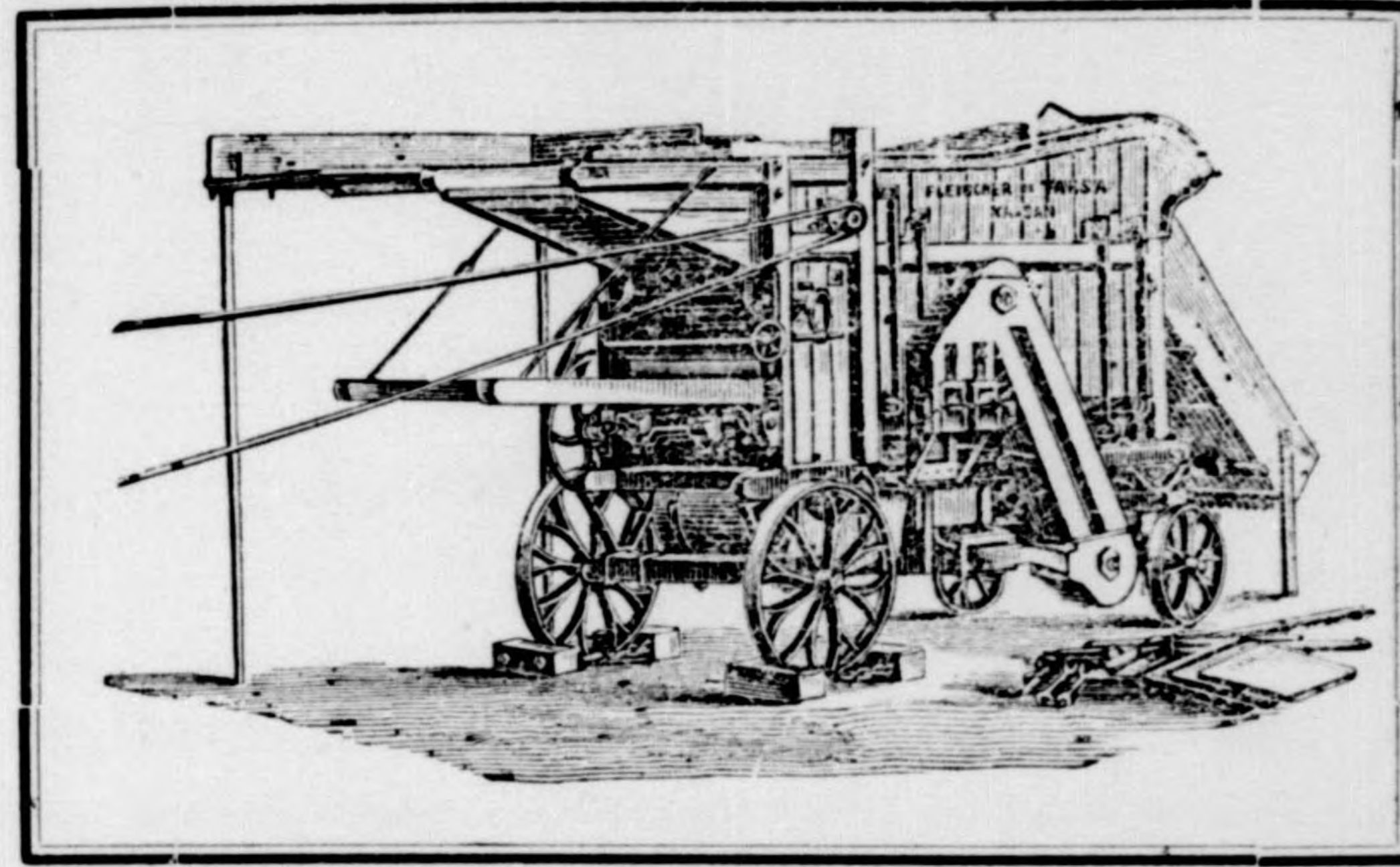
gépgyára és vasöntője Kassán, Vám-utca 12. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával ezélszerűen s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit a **közeledő nyári idényre**, nevezélesen:

Cséplőkészületeit könnyű járással járgány vagy gőzmozdony általi hajtásra.

Kézi-cséplőgépeit, járgány hajtásra is alkalmazva, szalmarázói készülékkel vagy a nélkül.

Backer- és magtár-rostait, továbbá mindennemű **szivattyukat, gőzgepeket és gőzkazánokat**. — **Szeszgyárberendezéseket**, m. péld. **Henzfőzők, kavaró-készületek, maláta- és burgonya-zuzókat**, stb.

Gépgyárunk gyártmányainak **jelentékeny készletét tartjuk állandóan**. **Gazdasági gépeink képes-, valamint öntödénk gyártmányai árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.** 5—6

A magyar általános köszén bánya részvénytársulat,

Budapest, V., bálvány-utca 8.

ajánlja a t. cz. gőzmalmoknak, szeszgyáraknak és egyéb iparvállalatoknak valamint a küszöbön álló

cséplési idényre

a gazdaközönség és cséplőgép-tulajdonosoknak kitünő minőségű

2—3

akna, koczka- és darabos szenét

centeri, királdi stb. bányáiból

legjutányosabb áron, egész kocsirakományokban, minden állomásra szállítva.

A ki sokat akar kevés pénzért,

az fizessen elő a világ legszebb és legolcsóbb napilapjára

A „Szabad Szó”-ra, melynek főszerkesztője **Hevesi József**, és mely minden nap ragyogó színű pompás képet közöl több színben a czimlapján.

A „Szabad Szó” előfizetői és vevői ilyformán nagyszerű és kiváló értékű színes képgyűjteményre tesznek szert, a melyet semmiféle más lap nem gyújthat.

A „Szabad Szó” napilap, mely szokimondó bátorsággal száll sikra a nép gazaiért.

A „Szabad Szó” jelszava: „Mindent a népért!” a földműves, iparos és munkásosztály lelkes szószólója.

A „Szabad Szó” a rendes két érdekfeszítő regényen kívül még egy harmadik bejényt ad könyvalakban színes képekkel, úgy, hogy a női valóságos remek lesz.

A „Szabad Szó” ingyen adja hetenkint a „Koszoru” című képes szépirodalmi lapot rendkívül gazdag tartalommal.

A „Szabad Szó” ingyen adja előfizetőinek a «Szabad Szó» 1894-iki öt színi nagy képes naptárát.

A „Szabad Szó” ingyen küld egy hétiig mindenkinek mutatványszámokat.

A „Szabad Szó” a magyar kir. államvasutak összes pályaudvarain számonként 5 krért kapható.

A „Szabad Szó” egyes példányai minden hirlapelárusítónál kaphatók.

A „Szabad Szó”-ban beigtatott bármilynemű hirdetésnek biztos és nagy az eredménye.

A „Szabad Szó” az egyedüli napilap, mely színes hirdetésekét közöl naponta.

A „Szabad Szó” hirdetési áraitól legnagyobb készséggel ad felvilágosítást a kiadóhivatal, Budapest, VI., Teréz-körút 17.

A „Szabad Szó” ELŐFIZETÉSI ÁRA: 1 óra --- 1 frt félévre --- 6 frt negyedévre 3 frt egészévre 12 frt

A „Szabad Szó”-ra előfizetéseket elfogad minden postahivatal és postautalvány útján a «SZABAD SZÓ» kiadóhivatala: Budapest, VI., Teréz-körút 17.

A „Szabad Szó” ára számonként: Vidéken 4 kr. Budapesten 3 kr.